

Зміст, форми та методи соціальної роботи з сім'ями, в яких виховується дитина з інвалідністю

1. Ардобацька К. Педагогічна допомога батькам у вихованні аутичних дітей / К. Ардобацька // Дефектологія : Науково-методичний журнал. - 2004. - №2. - С. 46-50.
2. Боряк О. В. Робота з батьками немовленнєвих дітей / О. В. Боряк, А. В. Чобанян // Педагогічні науки: теорія та практика / Міністерство освіти і науки України, Запорізький національний університет : Видавничий дім "Гельветика", 2021. - № 2 (38). - С. 80-84. – Режим доступу: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/2504>
3. Буйняк М. Г. Особливості психолого-педагогічного супроводу батьків, які виховують дошкільників з особливими освітніми потребами, в інклюзивно-ресурсному центрі / М. Г. Буйняк, С. А. Михальська // Inclusion and diversity : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. - [Одеса] : Гельветика, 2023. - Вип. 1. - С. 20-23. – Режим доступу: <https://journals.spu.sumy.ua/index.php/inclusion/article/view/6/4>
4. Вержиховська О. М. Особливості виховання розумово відсталої дитини в сім'ї / О. М. Вержиховська // Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. І. Огієнка, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2016. - Вип. 8. - С. 282-291.
5. Верхогляд, Аліна Леонідівна. Психологічне консультування батьків та групи взаємопідтримки в реабілітаційних закладах для дітей-інвалідів / А. Л. Верхогляд // Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітації (15–16 жовтня 2015 року, м. Суми) / М-во освіти і науки України, Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки НАПН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А.С. Макаренка. - Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. - Ч. 1. - С. 40-41.- Режим доступу: <https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/Korekciyno-reabilitaciyna.pdf>
6. Виноградова О. В. Система сучасної соціальної роботи з дітьми з інвалідністю : традиції та інновації / О. В. Виноградова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – Вип. 76. – С. 29-33. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/536b221e-1f41-4805-a557-de0b0f6a5cee>
7. Возняк А. Б. Досвід соціально-реабілітаційної роботи Дрогобицького товариства дітей-інвалідів "Надія" / А. Б. Возняк // Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. - 2011. - № 3. - С. 11-15. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2011_3_4
8. Володарська, Наталія. Особливості психологічного супроводу сімей, які мають дітей з вадами здоров'я / Н. Володарська // Наукові студії із соціальної та політичної психології : збірник статей / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соціальної та політичної психології НАПН України. - Київ, 2006. - Вип. 14 (17). - С. 174-183. – Режим доступу: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/studios-14.pdf>
9. Голуб, О. В. Етапи соціальної реабілітації дітей-інвалідів та їх сімей [Текст] / О. В. Голуб // Корекційна освіта очима молодих науковців : [збірник наукових праць] / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. - Вип. 4, Т. 2. - С. 154-157.
10. Горішна, Надія Мирославівна. Законодавчі аспекти соціальної реабілітації дітей з інвалідністю: вітчизняний та зарубіжний досвід / Н. М. Горішна, Ж. В. Петрочко, О. Ю. Столярик // Інклюзія і суспільство. : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти "Кам'янець-Подільський державний Інститут" (Кам'янець-Подільський). - Одеса : Гельветика, 2023. - Вип. 2. - С. 19-27- Режим доступу: <https://journals.kpdi.in.ua/index.php/inclusion-society/article/view/36/34>

11. Григор'єв А. Проблема взаємин у родинях, де є діти з аномаліями розвитку / А. Григор'єв // Дефектологія : Науково-методичний журнал. - 2004. - N1. - С. 48-49.
12. Дубич, Клавдія Василівна. Практика соціального забезпечення конкретних категорій населення [Текст] : навчальний посібник. Т. 2 / К. В. Дубич. - Львів : Магнолія 2006, 2019. - 428 с.
13. Іванова, І. Б. Соціально-психологічні проблеми дітей-інвалідів [Текст] : научное издание / І.Б. Іванова ; Укр. ін-т соц. досліджень, Ін-т дитинства. - Київ : Логос, 2000. - 87 с.
14. Інклюзивна освіта: підтримка батьків батьками // Завуч. - 2007. - №36. - С. 13-15.
15. Кагал А. і Т. У родині дитина з особливими потребами: Із досвіду виховання / А. і Т. Кагал // Шкільний світ. - 2005. - №8. - С. 8-10.
16. Калюжна І. Сімейні стратегії подолання кризи при вихованні дитини з інтелектуальною недостатністю / І. Калюжна // Соціальна політика і соціальна робота. - 2005. - N3. - С. 125-137.
17. Капська, Алла Йосипівна. Принципи і закономірності соціально-педагогічної реабілітації дітей з обмеженими функціональними можливостями [Текст] / А. Й. Капська // Соціальна робота в Україні: теорія і практика : Науково-методичний журнал. - 2006. - N 1. - С. 5-22.
18. Клішевич, Н. А. Особливості соціальної роботи з дітьми із інвалідністю у Великій Британії / Н. А. Клішевич, І. М. Різак // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. – Вип. 75 (т. 1) – С. 107-110. –Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/1a988434-2084-4219-983b-fc8c06c176ed>
19. Козак, Марта Ярославівна. Питання неповносправності у соціальній роботі [Текст] : навчальний посібник для студентів спеціальності "Соціальна робота" вищих навчальних закладів / М. Я. Козак, Т. М. Климус ; Національний університет "Львівська політехніка", Інститут гуманітарних і соціальних наук, Кафедра соціології та соціальної роботи. - Львів : Новий Світ-2000, 2024. - 168 с.
20. Кожевникова, Тетяна. "Повірте в нас, допоможіть нам!" : про батьків, які борються за свою дитину й перемагають / Т. Кожевникова // Дошкільне виховання. - 2010. - N 1. - С. 18-20.
21. Корнута, В. М. Особливості соціальної роботи з дітьми-інвалідами [Текст] / В. М. Корнута // Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених "Родзинка - 2017" : збірник матеріалів ХІХ Всеукраїнської наукової конференції молодих учених, 27-28 квітня 2017 р., Черкаси, Україна / Міністерство освіти і науки України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, Рада молодих учених. - Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2017. - Серія : Психолого-педагогічні науки. - С. 437-439.
22. Котляренко, Ольга Олександрівна. Соціально-педагогічна робота з дітьми інвалідами / О. О. Котляренко. - Електронні текстові дані // Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. - Черкаси, 2016. - № 6. - С. 86-89. – Режим доступу: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/90/30>
23. Кравченко Р. Проблеми виховання в сім'ї дітей з інтелектуальною недостатністю / Р. Кравченко // Дефектологія : Науково-методичний журнал. - 2004. - N2. - С. 42-46.
24. Кравчук, Лілія. Корекційно-просвітницька діяльність з батьками, діти яких мають нейротичні ускладнення / Л. Кравчук // Теорія і практика олігофренопедагогіки : збірник наукових праць / Ін-т спец. педагогіки АПН України. - Київ : Актуальна освіта, 2006. - Вип. 1. - С. 132-144.
25. Луценко, Валерія Вячеславівна. Роль інклюзивно-ресурсних центрів у підтримці інклюзивного навчання під час воєнного стану та кризових ситуацій / В. В. Луценко // Освіта і здоров'я підростаючого покоління : матеріали VII Міжнародного симпозіуму : [збірник наукових праць] / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Факультет фізичного виховання, спорту і здоров'я. - Київ : Алатон, 2025. - Вип. 7, Ч. 2. - С. 16-18. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/9f1036e1-23e1-4788-8680-a1b152dcc43c>
26. Мітько, Наталія Володимирівна. Соціально-педагогічні аспекти розвитку особистості дитини зі зниженим слухом в умовах сім'ї / Н. В. Мітько // Дефектологія. - 2008. - N 1. - С. 30-32. - Бібліогр. в кінці ст.

27. Миронова, Світлана Петрівна. Особливості професійної діяльності корекційного педагога у роботі з сім'ями, що виховують дітей з порушеннями у розвитку / С. П. Миронова // Дефектологія. - 2006. - №4. - С. 27-30.
28. Мирошніченко, Наталія Олександрівна (1979). Профорієнтація молодих інвалідів в умовах реабілітаційного закладу [Текст] / Н. О. Мирошніченко // Єдність навчання і наукових досліджень - головний принцип університету : матеріали звітної-наукової конференції викладачів, аспірантів, докторантів і студентів факультету соціально-психологічних наук та управління / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - Київ : Інтерсервіс, 2017. - Вип. 3. - С. 50-55.
29. Мирошніченко, Н. О. Професійна підготовка соціальних працівників до інтеграції дітей-інвалідів у соціум / Н. О. Мирошніченко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 11 : Соціальна робота. Соціальна педагогіка : зб. наук. праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – Вип. 26. – С. 36-43. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/b309ed4c-80c7-4e57-b4d9-2948784c28e6>
30. Мирошніченко, Наталія Олександрівна (1979). Молодь з обмеженими функціональними можливостями: за рівні права та можливості (тренінг для молодих інвалідів) [Текст] / Н. О. Мирошніченко ; Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. - 46 с
31. Михайлова Л. Робота реабілітаційних центрів щодо соціально-педагогічної підтримки сімей, які виховують дітей з обмеженими можливостями / Л. Михайлова, Н. Грабовенко // Соціальна педагогіка: Теорія та практика. - 2005. - №1. - С. 45-50. - Бібліогр. в кінці ст.
32. Муляр Н. В. Соціалізація дітей з інвалідністю молодшого шкільного віку в умовах Центру соціально-психологічної реабілітації для дітей та молоді з функціональними обмеженнями / Н. В. Муляр, Н. Є. Тимошенко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - 2016. - № 1(2). - С. 249-256. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2016_1%282%29_35
33. Орленко, Ірина. Розвиток інклюзивно-ресурсних центрів в умовах воєнного стану: стратегічні підходи та методологічні орієнтири] / І. Орленко // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : науково-методичний збірник / Національна академія педагогічних наук України, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка. - Київ : Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2025. - Вип. 26. - С. 169-183.- Режим доступу: <https://spp.org.ua/index.php/journal/article/view/284/264>
34. Очеретнюк Т. Л. Психологічна допомога та підтримка фахівців (консультантів) Інклюзивно-ресурсного центру в умовах воєнного стану / Т. Л. Очеретнюк // Корекційна педагогіка. Вісник Української асоціації корекційних педагогів = Special Pedagogics. Bulletin of the Ukrainian association of special pedagogues. - 2023. - N 1. - С. 35-40. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1YzWLQYVye1GvcKcGq-RJ4jRwx7XmvZtV/view>
35. Очеретнюк, Тетяна Леонідівна. Ресурсні можливості інклюзивно-ресурсних центрів у реалізації партнерської взаємодії із закладами освіти / Т. Л. Очеретнюк // Корекційна педагогіка. Вісник Української асоціації корекційних педагогів = Special Pedagogics. Bulletin of the Ukrainian association of special pedagogues. - 2024. - N 1/2. - С. 16-21.- Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1YzWLQYVye1GvcKcGq-RJ4jRwx7XmvZtV/view>
36. Поліщук, О. А. Реалізація державної підтримки проблем професійної реабілітації інвалідів в умовах регіонального реабілітаційного середовища / О. А. Поліщук // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія : зб. наук. праць. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. - Вип. 17. - С. 197-200. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/626a4ee0-dc7c-461d-ba55-a2ee7bc82300>
37. Прохоренко, Леся. Діяльність інклюзивно-ресурсних центрів в умовах війни: міфи та реалії / Л. Прохоренко // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : науково-методичний збірник / Національна академія педагогічних наук України, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка. - Київ : Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2025. - Вип. 26. - С. 183-199. – Режим доступу: <https://spp.org.ua/index.php/journal/article/view/285/265>

38. Радченко, М. І. Особливості соціально-психологічного навчання спеціалістів, які працюють з батьками дітей з особливими потребами [Текст] / М. І. Радченко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. [Серія 21]: Історико-педагогічні студії : [збірник наукових праць] / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. - Вип. 6/7 : II Всеукраїнські Морозівські педагогічні читання. - С. 206-210.
39. Родименко І. Рання допомога дітям з проблемами розвитку як один з пріоритетних напрямів діяльності Дніпропетровського обласного психолого-медико-педагогічного центру / І. Родименко // Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі : Науково-методичний збірник / Ін-т спец. педагогіки АПН України. - Київ : Науковий світ, 2004. - Вип. 5. - С. 163-164.
40. Руденко Л. М. Вплив сім'ї на формування агресивної поведінки у дітей з розумовою відсталістю / Л. М. Руденко // Імідж сучасного педагога : Науково-практичний освітньо-популярний журнал. - 2015. - N 3. - С. 35-39. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/isp_2015_3_12
41. Саранча І. Г. Залучення сім'ї у процес соціалізації випускників реабілітаційних центрів / І. Г. Саранча // Актуальні питання корекційної освіти. - 2010. - Вип. 1. - С. 264-271. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2010_1_37
42. Сокур Н. Зарубіжна практика соціального захисту інвалідів: досвід для України / Н. Сокур // Актуальні проблеми державного управління. - 2017. - Вип. 2. - С. 30-36. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2017_2_7
43. Соціальні послуги на рівні громади: Український досвід та перспективи / За ред. Т. В. Семигіної. - Київ : [б. и.], 2005. - 133 с.
44. Скрипник, Тетяна. Психологічна підтримка сім'ї аутичної дитини] / Т. Скрипник // Наукові студії із соціальної та політичної психології : збірник статей / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соціальної та політичної психології НАПН України. - Київ, 2006. - Вип. 14 (17). - С. 202-209. – Режим доступу: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/studios-14.pdf>
45. Смоляр, Ганна. Робота з сім'єю аутичної дитини в контексті індивідуальної корекції аутичних розладів / Г. Смоляр // Наукові студії із соціальної та політичної психології : збірник статей / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соціальної та політичної психології НАПН України. - Київ, 2006. - Вип. 14 (17). - С. 209-216. – Режим доступу: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/studios-14.pdf>
46. Сташків, Богдан Іванович. Право соціального обслуговування : навчальний посібник / Б. І. Сташків. - Київ : Знання, 2007. - 567 с
47. Сухіна І. В. Родинний супровід дітей раннього віку з розладами аутичного спектру: шляхи реалізації] / І. В. Сухіна // Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. І. Огієнка, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2017. - Вип. 9 : у 2 т., Т. 1. - С. 243-250. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2017_9%281%29_25
48. Сушко, Павло. Аналіз діяльності інклюзивно-ресурсних центрів в Україні в умовах війни / П. Сушко, Л. Прохоренко // Особлива дитина: навчання і виховання = Exceptional child: teaching and upbringing» : науковий, навчальний, інформаційний журнал. - 2024. - N 2 (114). - С. 7-30. – Режим доступу: http://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child/article/view/172/147
49. Угорчук Р. Порушення прав осіб з інтелектуальною недостатністю у постсоціалістичних країнах Європи як рудимент патерналістської системи соціального захисту / Р. Угорчук // Магістеріум. Вип. 25. Соціальна робота і охорона здоров'я / [упоряд.: Семигіна Т. В.]. - 2006. - С. 70-75. – Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/a5ef6624-d287-4669-91cf-9e9238e29b06>
50. Шеремет, М. К. Соціальний захист дітей-інвалідів в Україні [Текст] / М.К. Шеремет, І.В. Мартиненко // Вісник : Збірник наукових статей Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. - Київ : НПУ , 2003. - Вип. 6. - С. 195-197.